

2 Kɔrɛteri

Mbede ndeke dī sidike ká Pol ɗaa / ha nzoɓ mbika lawri ká Kɔrɛte

Bay ká se tul feri ká ɗo bil mbede ni key

Mbede ni key ká ba ndeke dī sidike ká Pol ɗaa ha nzoɓ mbika lawri ká Kɔrɛte na kie mii, sakra nzoɓ mbika lawri báy Pol na, bay ɗo dī ngon don don. Nam varu ká Pol suo, báy hurusuo ká'a ɗóke ba nzoɓ ndáy nzaaped na yoklo nzoɓ mbika lawri ha láa kɔ ya ɗo sakra bari. Báy faa léke bayri na, i gbúke nzaa láa kɔ ya ká ɗo ha zuo kɔ ɗo sakra nzoɓ mbika lawri báy Pol nzoɓ ndáy nzaaped na. Pol ɗaa mbede ni key a báake saw fe ká ɗaa ká beri báake bay ngo-ngon zin ri, roo a báake saw fe ká ɗaa ha ni súoke varu ká'a leke faake na. Ka baa bay suoriya be se tul zuo kɔ be báy bari, roo a kod ri bay haɗa ri mbu fe bay sókóke nzoɓ mbika lawri ká i ba kɔkuri ká í kaw kudɗu zad ká Zude na. Robay, ka baa saw fe ká se tul hurusuo ká'a ɗóke ba nzoɓ ndáy nzaaped na. Ka ɗo báy faa ká bay ɗaa fe munu ba nzoɓ ndáy nzaaped, bay ji le, ba fe ká Ngerembay kɔ sùo-ε ha ni bay haɗa ni sóke nzoɓ mbika lawri ha ri ngónke ba pola pola.

Máa bayri ká ɗo bil-e

Zúo kɔ ká ɗo sakra Pol báy nzoɓ mbika lawri:

1-7

Fe mbu ká bay tul nzoɔ mbika lawri ká kuɔu
 zad ká Zude: 8-9
 Pol ɔaa saw hurusuo ká'a dɔke ɔa nzoɔ ndáy
 nzaaped: 10-13

Soko ká Pol hii ha nzoɔ mbika lawri ká Korɛte

¹ Bi Pol, ká Ngerewuru ha mi ɔa nzoɔ ndáy
 nzaaped Zezu *Krisi ɔáy law hiiya ɔe na, ɔuru
 yu-i Timote ɔuru ɔaa mbede key na ha ri, ɔaari
 nzoɔ mbika lawri ká i mbu tul ki ká Korɛte, ɔáy
 nzoɔ taa Ngerewururi riw bele ká i kaw kuɔu
 zad ká Akayi riw bele. ² Ndad bay haɔa law
 huoke ɔáy ɔɛkeke ɔaa naari Ngerewuru, ɔáy
 Ngerembay Zezu Krisi ka sád ziɔ ri.

Pol ɔaa taambol ha Ngerewuru

³ Náa písiri Ngerewuru, ɔaa Ngerembay naari
 Zezu *Krisi, ɔe ká'a ɔa nzoɔ kóko nun síe nzoɔri,
 a ɔa Ngerewuru nzoɔ huoke law nzoɔ ká bil feri
 riw bele ndaw na. ⁴ Be na, ka huoke law ɔuru ká
 bil kóko seke feri riw bele ká ɔuru ko. Be mini
 ze, ɔáy faa law ɔuru ká'a huoke na, ɔuru hoy kara,
 ɔuru maa bay huoke law nzoɔri ká i ɔo bil kóko
 seke feri ɔod ɔod na. ⁵ Ze munu ká ɔuru ko seke
 feri ngii ɔamba faa mbiw munu ká Krisi ko na,
 Ngerewuru huoke law ɔuru ngii ɔamba faa mbiw
 munu ndaw ɔáy faa zúo ziɔ Krisi. ⁶ Leɛ, kóko
 seke fe ká ɔuru ko na, ɔaa ha ɔuru huoke law-
 ri a i ziɔke pam. A law ɔuru ká Ngerewuru huoke
 na, ɔaa ha ɔuru hoy kara ɔuru huoke law-ri, ɔo i
 ikike law-ri ká tul kóko seke fe taa mbije ká i ko na
 faa mbiw munu ká ɔuru ko ndaw. ⁷ Be mini ze,
 ɔuru ko ta-taɔ ká bil law ɔuru mii, ɔaari na i ko

na seke fe hoy kara, ì doko tul mbika law baarì, bay ji ɛ, munu ká ì kɔ seke fe faa mbijw munu ká buru kɔ na, law buru ká Ngerewuru huo na, ká'a huo law-rì faa mbijw munu ká'a daa zinj buru na ndaw.

⁸ Yu-iri, kóko seke fe ká tji tul buru ká kuɖu zad ká Azi na, buru hii bay haɲa rì laa ta-taɲ. Ba ruy ká ngɔɲ bamba tasiri ze zinj buru, a kal tul hɔrusuo buru pavbad. Law buru saɲ ha buru ker mii, buru maa bay tji ká bil-e bay káw báy kumnun mbáa. ⁹ Buru na buru mɲba mii, ba nam huɖ buru kji ze maa. ɛɛ, feke ku na do munu bay haɲa buru dáake law buru ka te tul hɔrusuo buru ya, roo ɛ, bay haɲa buru dáake law buru bo tul Ngerewuru, nzob tina nzobri saa luo huɖ ha ri kaw báy kumnun. ¹⁰ Ba be kji ze, ka yaɲa buru saa bil huɖ, ze a yaɲa buru na roɔbay. Ba tusue kji, buru daa law buru nzokdo te tul-e, búru baa mii ká'a yaɲa buru munu ba pola na roɔbay. ¹¹ Baarì sùo-rì hoy kara, munu ká ì daa nzaa bay kere í sóke buru ndaw na, Ngerewuru a láa nzaa bay kere baarì báy taa ruo nzobri ká i daa bay tul buru, a sãmke fe zuo tul buru, a ha nzobri ngji bamba i dáake ni taambol bay tul buru na.

Pol tina saw bay varu be ká'a suo

¹² I kɔ, saw ndaka giri sùo buru na ze do key: kɛr bay buru kie buru ta-taɲ mii, sirmsed buru ká sakra nzobri ká tusiri key, roo kakalke ɛ, ká sakra baarì nzob mbika lawri ndaw na, ba sirmsed ká buru se báy faake ndaw, roo báy law pie ká uru saa luo Ngerewuru ndaw pi.

Simsedɛke ku na, buru se báy faa nun nzem nzobri ká tusiri key ya, roo ɛ, báy faa law kere Ngerewuru. ¹³⁻¹⁴ Tusueke ɛ, mbede ká buru daa ha rì na, kɛr bay kɛ bod muu dɛ báy hay ká ì kɛ, a ì laa ku na ya. Timbede key na, ì laa bayke riw ya báy. Mɛ ko ɛ, ì laa bayke *taɲ kad kad báy, bay haɲa bo nam ká Ngerembay Zezu a yɛi a vi na, ì ndáka giri sùo-rì bay tul buru munu ká buru hoy kara, buru ndákake giri sùo buru bay tul-rì ndaw na.

¹⁵⁻¹⁶ Bi na, mɛ daa law-i bo tul-rì, be ze mí wáake varu bay séke luo-rì pola ndaw roo, bay kál se kudu zad ká Maseduwan. Uru saa dɛ ku ndaw roo, mɛ ker bay yɛi báy faa tul-rì na robay. Be munu roo, a bá fe sɛmi ká ì zɛn ndeke dɛ ba sidfike. A fale ku ndaw roo, mɛ ker bay haɲa rì so mɛ báy faa varu bi ká mɛ séke ba kudu zad ká Zude na. ¹⁷ A ku waa, varu ká mɛ waa a mí se munu ká mɛ baa ya ku na, mɛ waa ba baylu hoy ɛ? Mase, feri ká mɛ waa ku na waa, mɛ hii bay daa fekeri báy faa nun nzem nzobri hoy, a ha sùo bayri ká tɛi ká nzaa-i na, yɛi a ba kúf bay ndaw ɛ woo? ¹⁸ Bay ká mɛ baa ha rì na, sùo bay báy kúf bay zukri kɛ ká dɛ ya. Ngerewuru ká do tul bay be na, ka ba nzob bay nasi bi. ¹⁹ I ko, Zezu *Krisi Vu Ngerewuru ká búru Silas* báy Timote, buru ka-káa bay be ha rì na, sùo bay báy kúf bay zukri kɛ ká bil bay be ya. Roo ɛ, ka ba nzob ká sùo bay kɛ mbɛw hoy ze do nzi-ɛ banɲoo. ²⁰ Tusueke ɛ, feri riw bele ká Ngerewuru waa na,

* **1:19** 1.19 Silas na, báy nzaa gerek ɛ, i dɛ ni ba Silvin.

ba Zezu Kriŋi kɛ ze daa feke ɔ ŋgid báy zadɛ. Be mini ze, zadka náa hiiri «Amem,» náa dáakeri riŋ dika bo tul Ngerewuru ɛ, náa dáari báy faa Zezu Kriŋi. ²¹ Nzoɔ ká daa ha náa zuori ziŋ kɛ ká bil Zezu Kriŋi na, be ze ba Ngerewuru. Ba be na kɛ ze ka nan naari zuo bod, ²² a te surum do sùo naari ba nzoɔ taa be ndaw, roo a ha Tem be yaa bil law naari kpol kpol bay haŋa bo, náa kóri ta-taŋ mii, feri riw bele ká'a waa bay tul naari na, náa ziri ziŋ na kɛ.

²³ Bi na, mi yi mi se Korɛte ya, bay ji ɛ, mi hii bay haŋa law-ri ka se ri ba pola pola ya. Ngerewuru ze ba nzoɔ bay nasi bi; ze bo, mi kud ba bay laa ɛ, ka ha mi hu mak mak. ²⁴ Buru na, bay ká se tul mbika law baari na, buru hii bay reke mbay ká tul-ri ya, bay ji ɛ, i do tul mbika law baari ngo-ngoŋ. A roo ɛ, buru zuo ziŋ ri mbiw hoy ká tul pedke bay haŋa ri kaw bay suoriya.

2

¹ Be ze, mi mbi nzaa-i bay yi se luo-ri ha law-ri ka se ri ba kɛ ya. ² I ko, zadka bi kɛ mi daa ha law-ri se ri na waa, nzoɔ ve ndaw roo a haŋa mi suoriya báy ɛ? Waa, ba baari na ká mi daa ha law-ri se ri ku na ya ɛ woo? ³ Sawke mini ze, mi daake mbede na ha ri taŋ seke luo-ri, bay haŋa bo, zadka mi se ɛ, baari ká i daa ha mi ziŋ suoriya na, i uru i daa ha law-i ka se mi ya. Ba tusu kɛ, fe ká mi ko ta-taŋ na, zadka mi do bil suoriya ɛ, baari kara, i daa suoriya riw bele ndaw. ⁴ I ko, mbede ká mi daa ha ri ku na, mi

ɔaa báy law-i ká nze mgbuk mgbuk, báy bawda kér bay ndaw, roo mí re báy mbii nun-i mgbofo mgbofo ndaw pi. Báy faa mbede ku na, mĩ hii bay haŋa rĩ zĩŋke law seke ya, roo le, mĩ hii bay kie rĩ mii, mina ze mĩ hii rĩ le.

Ndaka buma zĩŋ nzob ká ɔaa fe seke zĩŋ nzob

⁵ Ze nzob haŋe ɔaa na fe seke zĩŋ nzob kị kara, ba bi huo-i ze ka ɔaa feke zĩŋ mĩ ya, roo le, ba baarĩ riw bele zu. Bay rịi ba bay ya le, ba ruoke haŋeri. ⁶ Nzobke ku na, yiw ká ruo nzobri yiw ni ká sakra baarĩ na maa ni mgbak mgbak. ⁷ Be mini ze, timbede key na ì nda buma ro ka zĩŋ nzobke na a í huo law-ε, bay haŋa kér bay ká i ni bamba na, ka sɔa law-ε ya. ⁸ Munu zu le, mĩ kod rĩ bay haŋa rĩ ɔaa kere ro ka zĩŋ ni, í kịeke ni ha ni ko ta-taŋ mii, ka ba nzob nun-rĩ. ⁹ Tusueke le, mĩ ɔaa mbede ku na ha rĩ bay kóko waa, ì ɔaa ferri riw bele ká mĩ kie rĩ na báy zaɔe zaɔe kị zu le? ¹⁰ Ì ko, zaɔka ì nda buma zĩŋ nzob ká tul fe ɔaa kaaya be le, bi kara mĩ nda buma zĩŋ nzobke na ndaw. A ze mĩ nda na buma zĩŋ nzob bay tul fe jì jì hoy kara, ba fe ká mĩ ɔaa ká pol *Krisi bay tul-rĩ. ¹¹ Mĩ ɔaa munu bay haŋa *Satan ka zĩŋ hurusuo a kálke tul naari ya, bay jì le, naari na, náa kóri kér bay kaaya be ká'a hula ba ndaw na ta-taŋ.

Nguri sùo Pol báy háw yum be báy faa Krisi

¹² Zaɔka mĩ se mí tịi Toras, bay ka-káa Bay Kere ká se tul *Krisi na, Ngerembay ha mĩ faa báy kere bay haŋa mĩ ɔáake ped. ¹³ A roo le,

law-i dɔ kɪw bay tul yu naari Tite* ká mǐ zɪŋ ni ya. Be mini ze, mǐ waɗa nzobri ká Torasi na, a mǐ kal bay séke kuɗu zad ká Maseduwɔn.

¹⁴ Taambɔl ha Ngerewuru ká nda faa pol buru, ha buru haw yum ká tul feri riw bele báy faa zúɔ zɪŋ Kriŋ! Ka faa buru a dáake ped bay haŋa nzobri túuke Kriŋ báy zadri riw bele faa mbɪw munu ba num ká baɛ fu báy zadri riw bele. ¹⁵ Tusuke le, ká pol Ngerewuru na baɛ sùo buru fu baɛ Kriŋ ká sakra nzobri ká'a yaa ri, báy bari ká i se ba zad bíe. ¹⁶ Nzobri ká i se ba zad bíe na, i kɔ buru ba fe ká baɛ fu kpiri kpiri, a se zɪŋ ri ba zad hud; a nzobri ká Ngerewuru yaa ri na laa le, i kɔ buru ba fe ká baɛ fu búy búy, a se zɪŋ ri ba zad káw báy kumnun ká dɔ baŋguɔ. A waa, nzob ve ze maa bay dáa fe niri key na le woo? Buru na buru maa bay dáa pedke. ¹⁷ I kɔ, buru na buru dɔ munu ká ruɔ nzob haŋeri ká i fere Bay Ngerewuru ba faa feziŋa bari hoy ku na ya. Roo le, munu ká Ngerewuru kɪ ze pie buru ba nzob ka-káa bay be na, buru ka-káake báy law pie ká nun-ε munu ba nzob ped Kriŋ.

3

Nzob ped kuni fie

* **2:13** 2.13 Pol daa mbede a pieke Tite se Korɛte bay lékeke bay ká ngɔŋ dɔŋ dɔŋ ká dɔ sakra Pol báy nzobri ká Korɛte. Pol giyaŋ yíi Tite na nzokɔo báy kér bay mi, nzobri ká Korɛte na, i yíŋra báy bay ba kere ze ha beri mase, mina le? Daa ri fe ká Pol báy Tite, i waa bay zɪŋ kɪ ká Torasi. A le, Pol zɪŋ Tite ká kuɗu zad ká Maseduwɔn.

¹ A ku na w̄aa, buru tii saw ndáka giri sùo buru ba k̄i nd̄aw rɔɔ, ha r̄i kóke buru ba tusue *nzoɔ ndáy nzaapedri na le woo? Mase, ndad̄ bay haɲa buru daa munu ká nzoɔ haɲeri, a búru séke luo-r̄i báy mbede bay nasi buru, mase buru yaa mbede saa nduo-r̄i rɔɔ, búru séke luo nzoɔ mbika law h̄awri na le woo? ² I kɔ, baar̄i k̄i ze ì ba mbede bay nasi buru ká *Krisi vbie d̄o w̄ara law buru, h̄a nzoɔri riw bele i kɔ, a í k̄i. ³ Ba fe ká d̄o ta-taɲ. Baar̄i na, ì ba mbede ká Krisi k̄i sùo-ε vbie báy faa ped̄ ká'a h̄a buru daa ká sakra baar̄i. Ka vbie mbedeke báy mbii vbie mbede h̄oy ya, roo le, ka vbie báy Tem Ngerewuru, Nzoɔ Káw báy Kumnun. Robay, ka vbie mbedeke na d̄o t̄i tisaw ya, roo le, ka vbie d̄o bil law nzoɔ.

⁴ Buru na, buru maa bay daa ped̄ke na ku, bay ì le, buru daa law buru nzokd̄o bo tul Ngerewuru báy faa Krisi. ⁵ Ped̄ ká buru daa na, ba ped̄ ká buru maa bay daa báy tul gaɲ sùo buru ya, roo le, h̄urusuo buru uru saa luo Ngerewuru. ⁶ Ba be k̄i ze, ka daa h̄a h̄urusuo buru maa, a h̄a buru vi ba nzoɔ ped̄ kuni fie ká'a saa ziɲ naari na. Kuni fie key na ba fe ká d̄o tul *bol kusol ká i vbie na h̄oy ya, roo le, ba fe ká d̄o tul Tem Ngerewuru. I kɔ, bol kusol ká i vbie na h̄oy kara vi báy huf̄ h̄a nzoɔ, a Tem Ngerewuru laa le, h̄a nzoɔ kaw báy kumnun. ⁷ Bol kusol ká Ngerewuru k̄i sùo-ε vbie pola lew d̄o t̄i tisaw h̄a *Moyze na, vi báy riɲ d̄ika a nduy z̄iriri z̄iriri. Ze riɲ d̄ikake ti d̄oko baɲguɔ ya h̄oy kara, daa h̄a nzaa pol Moyze nduy baɲba tasiri, a h̄a led̄ Izarayelri maa bay ged̄e kóm k̄a ba bad̄i ya. A

bol kusol ká vi báy hud̄ h̄a nzoḅri k̄i ɛ, ɔ́o báy bawda riṅ ɔ́ika ku ya rɔɔ, ⁸ maa bay ped̄ ɔ́aa Tem ká h̄a nzoḅri kaw báy kumnun ze, riṅ ɔ́ikake a kál tul-e pavbaɔ̄ ya ɛ woo? ⁹ Ped̄ ɔ́aa bol kusol ká ɔ́aa bay hud̄ ɔ́o tul nzoḅri k̄i ɛ, ɔ́o báy riṅ ɔ́ika ku ya rɔɔ, maa bay ped̄ ɔ́aa Tem ká h̄a Ngerewuru ndáke buma ziṅ nzoḅri ha ri vi ɔ́a nzoḅri ká i ɔ́o báy zaɔ́e nzeɔ́em na, riṅ ɔ́ikake a kál tul zaɔ́ pavbaɔ̄ ya ɛ woo? ¹⁰ Tusueke ɛ, kuni fie ká Ngerewuru saa ziṅ nzoḅri na, riṅ ɔ́ikake ɔ́a h̄e zikiki h̄a kuni ká piɛɔ́ke na ȳi a ɔ́a fe mbáa h̄oy ro. ¹¹ I kɔ, bol kusol ká ti ɔ́oko ɔ́anguɔ̄ ya k̄i ɛ, ɔ́o báy riṅ ɔ́ika ku ya rɔɔ, maa bay Tem Ngerewuru ká ɔ́o ɔ́anguɔ̄ ze, riṅ ɔ́ikake a nḡiṅa ɔ́amba ya ɛ woo?

¹² Munu ká ɔ́uru ɔ́aa law ɔ́uru nzokɔ́o te tul feri key na, ɔ́uru ɔ́aa bayke báy nun w̄ara nzoḅ ɔ́a keɛ h̄a nzoḅri. ¹³ Buru na, ɔ́uru ɔ́aa munu ká Moyze puɔ́ nun-ɛ puɔ́ báy vay gari bay haṅa leɔ́ Izarayelri kɔ riṅ ɔ́ika ká nduy ká ɔ́o kali ká nzaa pol-e na ku ya. ¹⁴ Kér bay ɔ́ari ɔ́o tiɔ́i. Ze kpuru t̄ji timbeɔ́e key h̄oy kara, zaɔ́ka i k̄ji Mbeɔ́e *sáka kuni ká piɛɔ́ke ká Ngerewuru h̄a Moyze na ɛ, vay gari na puɔ́ nun-ri h̄a law-ri vuo ya. Kér bay ɔ́ari ɔ́o tiɔ́i kɔḅ, bay j̄i ɛ, nzoḅ ká zuɔ ziṅ Krisi ndaw rɔɔ, Ngerewuru a nzúo vay gari na h̄a nun-ɛ mgbuɔ́a báy. ¹⁵ Ba tusue, kpuru t̄ji vuri key kara, zaɔ́ka leɔ́ Izarayelri k̄ji *mbeɔ́e bol kusol ká Ngerewuru h̄a Moyze na ɛ, vay gari na puɔ́ nun-ri ɔ́anguɔ̄ kɔḅ rɔḅay. ¹⁶ A ze ɔ́o, zaɔ́ka nzoḅ ɔ́aa law-ɛ ɔ́o tul Ngerembay ɛ, Ngerewuru nzuo vay gari na ká nun-ɛ a h̄a nun-ɛ mgbuɔ́a. ¹⁷ I

ko, Ngerembay na ze ba Tem, a ze zad ka Tem Ngerembay do di na, zafe na ku ze ba zad hina suo zobri. ¹⁸ Naari riw bele ka vay gari nzuo ka nun naari ha naa kori rin dika Ngerembay na, naa yaari suo zin ni. Ka fere naari a ha naa riiri ni bay rin dika ka se nun-e ba pola nam bay nam. Be ze ba ped daa Tem Ngerembay.

4

Fezija luye ka i korɔ do bil gbari ka ba fe ka gor hoy

¹ Ngerewuru daa law kere zin buru, a daa ped key na zuo nduo buru. Sawke mini ze, law buru saake ya bayke. ² Buru tun fe daa saho bay ba fe daa yaari ka zobri daa ka zad muni na ba fal. Buru ula zobri ya ndaw, a buru daa Bay Ngerewuru nduo ki ya ndaw pi. Roo le, tusue bay ki ze buru baa ba kele, a buru baa bay haɗa zobri riw koke buru ba zob fe daa bay zaderi. Ngerewuru ze ba zob bay nasi buru. ³ A ze bo, Bay Kere ka buru ka-kaake na tan ya le, do bay tul zobri ka i se ba zad bie. ⁴ Bari zobkeri ku na, i daa law-ri bo tul *Krisi ya, bay ji le, ngeretendaya ka re mbay ka tusiri key na fumra nun-ri gbibli ha ri maa bay koko zad tana ka ba Bay Kere ka se tul rin dika Zezu Krisi na ya. Ba be ze, ka ya fe daa Ngerewuru. ⁵ I ko, buru na, kaa bay ka buru kaa na, buru kaa se tul suo buru ya, roo le, bay ka buru ka-kaake na baa mii, Zezu Krisi na ba ngerem bay ka tul feri riw. A buru laa le, buru ba koy baari bay tul-e. ⁶ I ko, Ngerewuru baa pola mii: «Zad tana ka tan ka bil

sun tilo* .» Ze timbede key na, ba be Ngerewuru na ki ze ka ha zad taja be na tan ka bil law buru kad kad, bay hana buru koke rin dika be ka tina suo-ε kad kad ka suo Kresi. Sawke mini ze, buru kaake ka Bay Kere ha nzobri.

⁷ Roo le, buru na, buru ba nzob naysuo hoy. Ze buru taa na dek dek hoy kara, fe kere ka ndad bamba ka buru ka-kaake na, Ngerewuru daa do bil naysuo buru munu ba feziha luye ka i koro do bil gbari ka ba fe ka gor hoy na. Ka daa munu bay hana nzobri koke bawda hirusuo ka kal tul zad na ba taa Ngerewuru bo, ba taa buru ya. ⁸ Nzobri gur hirusuo buru ruk ruk bay faa koko seke feri bod bod, roo le, i zin faa ren buru ya; ker bay i buru ba hud, roo le, law buru sa ya. ⁹ Nzobri daa nun buru tuo sie, roo le, Ngerewuru pon fal buru ya; nzobri ndaka buru, roo le, i zin faa ika buru ya nguy. ¹⁰ Ba tusue ki, bay namri riw bele na, buru ko seke fe ha suo buru maa hud faa mbiw munu ka Zezu ko na, bay hana bo, nzobri riw bele ka i ko buru na i ko mii, Zezu kaw bay kumnun ka suo buru ndaw. ¹¹ Kaw buru ka tusiri key na, buru do bil hud banquo bay tul Zezu, bay hana bo, kaw bay kumnun Zezu na ka kie suo-ε tan kad kad ka suo buru ka do ba fe hude na. ¹² Be mini ze, zadka buru ka-kaa Bay Kere Kresi na, hud daa ped ka tul buru, a baari laa le, hirusuo kaw bay kumnun Zezu ro ze daa ped ka tul-ri.

¹³ Robay, nzob mbiw baa ka bil mbede Ngerewuru mii: «Mi ka-kaa Bay Ngerewuru,

* 4:6 4.6 Tiika saw fe 1.3.

bay ji ɛ, mĩ ɗaa law-i ɓo tul-e†.» Do faa mbijw munu ndaw, buru na, munu ká buru ɗaa law buru ɓo tul Zezu na, buru ka-káa bay ká se tul-e. ¹⁴ Buru kɔ ndaw, Ngerewuru ká tina Ngerembay Zezu saa luɔ hud' ha ni kaw báy kumnun na, ká'a tina buru saa luɔ hud' a ha buru kaw báy kumnun zinj Zezu, ha náa ɗori pol Ngerewuru na mbijw hoy. ¹⁵ I kɔ, ferri riw bele ká tji tul buru na, ɓa fe kere ká bay tul-rì, bay hanja law kere Ngerewuru na ka yaa zad' kpol kpol, a ha ruɔ nzobri ɗáake ni taambɔl, ha ni ka ɗo ɓa fe rin' ɗika ɓe.

Káw báy kumnun báy faa ɗáa law ɓo tul Ngerewuru

¹⁶ Sawke mini ze, buru ha law buru sa ya. Ze naysuo buru taa ɗek ɗek hoy kara, Ngerewuru ha para nun sùo buru zinj hurusuo nam báy nam ɓanguɔ kpaɗara. ¹⁷ I kɔ, bawda kóko seke fe ká buru kɔ ká timbeɗe key na a kál. A zadka buru ker se tul bawda rin' ɗika ká kal ferri riw ká ɗo ɓanguɔ ká Ngerewuru a ɗáa ɗo bay tul buru na ɛ, riñ fe ká kóko seke feke ku na ɓa fe ya. ¹⁸ Tusueke ɛ, buru ɗaa law buru ɓo tul fe ká nzob kɔ báy nun-ɛ na ya, roo ɛ, fe ká nzob kɔ báy nun-ɛ ya na, ɓe ze buru ɗaa law buru ɓo ɗi, bay ji ɛ, fe ká nzob kɔ báy nun-ɛ na, waka ya hoy ɛ, a kali. A roo ɛ, fe ká nzob kɔ báy nun-ɛ ya na ɗo ɓanguɔ kpaɗara.

† 4:13 4.13 Simri 116.10.

5

¹ Sùo ká buru kǎwke tusiri key na dfo munu ba hul pudí ka'a bíe. Ze a bíe na hoy kara, buru ko ndaw, Ngerewuru a haɲa buru sùo fie ká nulue. Sùo fieke ku na ba hul ká nduo nzoɓ ze mbuo ya, roo le, ba Ngerewuru ki ze mbuo, a ba fe ká'a doko baɲguɔ. ² A timbede key na, buru re sùo buru bay haɲa Ngerewuru ka mbi sùo ká dfo baɲguɔ ká ba hul káw buru ká nulue na, a daa nduo sùo buru munu ba gari fie. ³ Be munu roo, gari fie na nduo sùo buru le, suo buru na a doko hoy hoy ya. ⁴ Ba tusue, sùo buru ká buru kǎwke tusiri key na, buru re bay fe sekeri ká buru ko ká timbede key. Buru re bay haɲa Ngerewuru ka naa táw sùo buru key na ya, roo le, buru hii bay haɲa ni ka fére buru, a ha buru sùo fie ká'a doko baɲguɔ. Be mini ze, sùo buru ká tusiri key ká dfo ba fe huɗe na, ká'a fére ha sùo fie ká'a doko baɲguɔ na ro re mbay ká tul-e. ⁵ Nzob ká leke faa fe key na, ba Ngerewuru. Ka ha buru Tem Law Pie be bay kieke mii, fe kereri riw bele ká'a waa bay tul buru na, buru zinj.

⁶ Be ze, buru mgba law buru ngo-ngon baɲguɔ. Buru ko ndaw, zadka buru dfo bil naysuo key le, buru dfo di di báy zad káw buru ká dfo lakun Ngerembay. ⁷ Ze munu hoy kara, buru kaw báy faa law buru ká buru daa bo tul Ngerewuru bo, báy faa feri ká buru ko báy nun buru ya. ⁸ Ba tusue, buru na buru mgba law buru ngo-ngon baɲguɔ. Tusueke le, ká bil wara law buru na, buru hii bay pón naysuo key bay zól bay vaa káw lakun Ngerembay. ⁹ Ze buru

ɔo bil naysuo ká tusiri key, mase buru se na luo Ngerembay hoy kara, fe ká ndaɔf ɔamba tasiri ká law buru mɔba ɔi na, ɔa ɔáa fe ká rii law-ε. ¹⁰ I kɔ, naari riw bele na, náa ɔkori pol *Krisi bay haɔa ni ka kuɔ sal bay ka zuo tul naari bay haɔa nzob haɔa haɔa le, ka zin fe tundo ká maa báy zaɔ fe ɔáa ɔe, ká ɔa kere mase, ndaya báy nam ká'a ɔoke bil naysuo ká tusiri key báy na.

Peɔ ɔáa ha nzobri zuo zin Ngerewuru báy faa Krisi

¹¹ Buru na, fe ká ɔa hie Ngerembay na, buru kɔ bayke ta-taɔ. Be mini ze, buru nzaa faa bay haɔa bayke ka mɔba law nzobri. Ngerewuru suo-ε na tuu buru ta-taɔ. Mi ker mi kɔ le, ká bil wara law-ri na i tuu mi ta-taɔ ndaw. ¹² Buru ti tiika saw ndaka giri suo buru ki suo buru ká luo-ri ya. Roo le, buru ha ri faa bay haɔa ri nda giri suo-ri bay tul buru. Be ndaw roo, i zin mbii bay ká bay yinra ha ɔari nzobri ká i ɔaa rin ɔika ɔo tul fe ká kele hoy taɔ ɔáa rin ɔika ɔo tul fe ká ɔo bil law nziiya na. ¹³ Ze ɔa tusue (munu ká nzob haneri ɔaa mii,) buru ɔa koko le, ɔa bay ká ɔo sakra buru báy Ngerewuru ɔo, bayke ɔo nzaa-ri ya. A ze ɔo, ker bay buru na ɔo báy zaɔe laa le, ɔa fe kere ká ɔo bay tul-ri. ¹⁴ I kɔ, law ini *Krisi na re mbay ká tul buru ha buru ɔáake peɔ buru na báy faake, bay ji le, buru kɔ ta-taɔ mii, ɔe na ka hu bay tul nzobri riw bele. Be ze, ha nzobri riw bele huke zin ni. ¹⁵ Krisi na hu bay tul nzobri riw bele bay haɔa ɔo, nzobri ká i kaw báy kumnun na, i ɔaa feri báy tul-ri mbaa, roo

le, i ɔaa feri bay tul be ká'a hu ndaw roo, a tji saa luɔ hud a kaw báy kumnun bay tul-ri na.

¹⁶ Be ze, timbede key na, buru ko nzobri faa mbjw munu ká nzobri ká tusiri key ko na mbáa. Ze, pola lew buru ko na Krisi ba nzob naysuo hoy kara, timbede key buru ko ni munu mbáa. ¹⁷ Be mini ze, nzob ká zuo zinj Krisi na, ka vi ba nzob fie. Táw feri ká piɛdke lew na zekre kad, a ha fe fieri laa ro ze ví suo bol-e. ¹⁸ Fekeri riw bele ku na, ba fe ɔaa Ngerewuru. Ka ɔaa ha náa zuori zinj ni báy faa Krisi. Robay, ka ha ped haŋa nzobri zuo zinj ni na zuo nduo buru. ¹⁹ Tusueke le, báy faa be na, Ngerewuru ha nzobri riw bele zuo zinj ni, a ndáke buma zinj ri tan fón fal fe ɔaa kaaya bari. Be na kɔ ze, ka ɔaa ped haŋa nzobri zuo zinj ni na zuo nduo buru ha buru ka-káake.

²⁰ Be mini ze, buru na buru ɔaa ped munu ba nzob suo bol Krisi. Zadka buru kod ri báy rinj Krisi mii, kóɔ nguo hoy, i zuo zinj Ngerewuru na, ri fe ká Ngerewuru bo ri báy faa buru. ²¹ Krisi na ɔaa feyaa ndji kara ba mbjw ya. Roo le, Ngerewuru ha ni suo bol naari nzob fe ɔaa yaari, bay haŋa bo, báy faa zuo zinj Krisi na, Ngerewuru ka ndáke buma zinj naari a ha náa víri ba nzobri ká i ɔo báy zadɛ nzedem ká nune.

6

¹ Munu ká buru ɔaa ped mbjw zinj Ngerewuru na, buru bo ri bay haŋa ri pon law kere ká Ngerewuru ɔaa zinj ri na, ha ni ka ɔo ba fe ká gor hoy ya. ² I ko, Ngerewuru baa mii:

Báy bil sew ká mǐ dǎa law kere zinj nzobri na,
 mǐ laa rǎw bo;
 A bil namri ká mǐ yǎa nzobri na, mǐ sǒ mù ndǎw
 pi*.

Yũ-iri, ì laa key: bil sew ká dǒ key na, ba bil
 sew ká Ngerewuru dǎa law kere zinj nzobri. A
 bil nam ká dǒ key na, ba bil nam ká Ngerewuru
 yǎake nzobri.

³ Buru na, ped Ngerewuru ká buru dǒ dǎake
 na, buru hii bay dǎa puu bo faa hǎ nzob mbjw
 bǎake bay kǎaya se tul ped buru na ya. ⁴ Pedri
 riw bele na, buru dǎa báy faake bay hanǎ nzobri
 kóke buru ba nzob ped Ngerewuru. Ze buru kǒ
 sǎke feri bod bod, mase nzobri dǎa nun buru
 tuǒ síe hǒy kara, buru iki law buru banǒu
 kpadara. ⁵ Nzobri ndaka buru ndǎw, i fǎa buru
 zuǒ hul sal ndǎw, í suru tigbǎa ruǒ nzobri ha
 ri dǎa bay zinj buru ndǎw pi. Buru dǎa ped
 búru tǎa ká dǐ pǒdǒ pǒdǒ ndǎw, nam hǒy kara
 mǒba nun buru ya ndǎw, a búru kǒ sǎke fe
 kǒn ndǎw pi. ⁶ Buru kie sǒo buru ba nzob
 ped Ngerewururi báy law buru ká *taǎ kad kad
 ndǎw, báy fe kóko ndǎw, báy iki law ndǎw, báy
 law kere ndǎw, báy hǎrusuo Tem Law Pie ndǎw,
 báy law ini taa tusueke ndǎw pi. ⁷ Buru bǎa
 sǒo bay hǎ nzobri ndǎw, buru dǎa pedke na báy
 hǎrusuo Ngerewuru ndǎw. Fe dǎa ká dǒ báy
 zadǎ nzedǎm na, be ze ba fe rem ká buru mǒba
 búru rúke ruy ndǎw, búru yǎake tul buru ndǎw
 pi. ⁸ Nzobri dǎa mbay bo tul buru, a nzob haneri
 laa le, i dǎa saho y ze bo nun buru. I bǎa bay

* 6:2 6.2 Ezay 49.8.

kaaya se tul buru, a nzoɓ haɓeri laa ɛ, i baa bay kere ze se tul buru. I ko buru ba nzoɓ kúf bayri, a roo ɛ, sùo bay kị ze buru baa. ⁹ I ɗaa rii fe ká i ko buru ba mbijw ya, a roo ɛ, nzoɓri riw bele tuu buru tuu. I ko buru ba nzoɓ huɗeri, a roo ɛ, buru kaw báy kumnun báy. I ɗaa fe seke zinj buru, a roo ɛ, i i buru ya ɳgųy. ¹⁰ I ɗaa buru ko síe, roo ɛ, buru ɗaa suoriya baɳguo kpaɗara. I ko buru ba nzoɓ kųkuri, roo ɛ, feziɳa ká se tul káa Bay Kere na buru leke nzoɓri ɳgii bamba. Nzoɓri ker mii, buru ti báy feziɳa mbijw ya, a roo ɛ, tusueke ɛ, buru ɗo báy ferì riw bele.

¹¹ Baarì yu bururi ká Koręte, buru baa bay ta-taɳ kị ze ha rì. Buru mgbuɗa bil law buru riw bele ɗo hoy ha rì. ¹² Buru ɛ, buru siɳ law buru ká tul-rì ya, roo ɛ, baarì ze ì siɳ law-rì ká tul buru. ¹³ Be ni key na, ì ha mǐ baa bay zinj rì munu ba vu-iri ro: kóɗ ɳguo, ì pón bil law-rì ka ɗo hoy ha buru faa mbijw munu ká buru hoy kara, buru ɗaa zinj rì na!

I zúo zinj nzoɓri ká i tun Ɗgerewuru ɳgeren na ya

¹⁴ Baarì na, nzoɓri ká i ko Ɗgerewuru ya na, ì zúo zinj ri ká tul fe ɗáa yaa bari na ya. I ko, fe ká ɗo báy zadɛ nzedem na waa, a ɗáa mina a zuo zinj fe kaaya ɛ? Waa, zad taɳa na a zúo zinj sun tilo ndaw ɛ? ¹⁵ Waa, *Krisi a zúo zinj ɳgeretemndaya ndaw ɛ woo? Waa, nzoɓ mbika law báy nzoɓ ká mbi law-ɛ ya na i máa bay zúo zinj kị ɛ? ¹⁶ Waa, *hul kaɳi Ɗgerewuru a ɗáa mina a hii bay zinj wururi ɛ? I ko, naari na náa bári hul kaɳi Ɗgerewuru Nzoɓ Káw Báy

Kumnun, munu ká ɓe kɩ ka ɓaa dɔ bil mbede ɓe mii:

Mi d́aa puo ziŋ nzoɓ ɓiri, a mí se sakra ɓari.

Mi ɓá Ngerewuru ɓari, a ɓari laa ɛ, i ɓá nzoɓ ɓiri†.

17 Saŋke mini ze, ì naa sùo-rì ká sakra nzoɓri ká i yaa ɓay ɓi ya na,

ɓo í mgbajra fe d́aa ɓari ya.

Fe ká ɓa kaaya na ì zaa ya.

Be ndaw rɔɔ, mi yaaŋa rì ɓáy kere ɓáy‡.

18 Mi ɓá ɓaa ɓaari,

a ɓaari laa ɛ, ì ɓá vu-i máykeri ɓáy wɔrakeri.

Bi Ngerembay Nzoɓ Hurusuo Luye ze mi ɓaa ɓay ku§.

7

1 Baari yu-iri ká mi ko rì ɓa nzoɓ nun-i na, ɓay nuri riw bele ká Ngerewuru waa na dɔ ɓay tul naari. Munu zu ɛ, náa wáari bil law naari ha ni ka tán kad kad, ɓo ha em ndji kara ka zaa sùo naari ya ndaw, tem sùo naari ya ndaw pi. Náa mgbári sùo naari ŋɔɔ-ŋɔɔ, a ɓo náa séri simsed ká ɓáy faake, a náa káwkeri bil hje Ngerewuru.

Pol daa suoriya

2 Baari na, ì pón bil law-rì ka dɔ hoy ha buru! Buru na, buru daa kaaya ziŋ nzoɓ mbjw ya ndaw, buru ha nzoɓ mbjw raw faa ɓe ya ndaw, a búru daa fe d́aa riiba ya ndaw pi. 3 Bay key na,

† **6:16** 6.16 Soro ped d́aa Leviri 26.11-12; Ezekiyel 37.27. ‡ **6:17** 6.17 Ezay 52.11; Ezekiyel 20.34, 41. § **6:18** 6.18 2 Samiyel 7.14; Zeremi 31.9.

mì baa bay dáake bay bo tul-rì ya. Tusueke le, munu ká mì baa ha rì pola na, buru kò rì ba nzoḅ nun buru ba tusue. Ze ba na huḑ, mase káw báy kumnun hoy kara, fe ká'a wál sakra naari na tiya. ⁴ Bi na, mì daa law-i te tul-rì nzokḑo, a mí ndáke giri sùo-i bamba tasiri bay tul-rì. Ká bil kókò seke fe bururi riw bele na, mì mgba law-i ḡḡo-ḡḡḡ, a suoriya kara mbaa bil law-i gbay gbay ndaw pi.

⁵ Ba tusue, zadka buru tji kudu zad ká Maseduwan na, buru zinj faa ká bay mgbaka taram sùo buru ndji ya. Kókò seke ferì boḑ boḑ zinj buru ká di: nzoḅri ruu zinj buru ndaw, ròḡ buru hoy kara, hje ḑo bil law buru ndaw pi. ⁶ A roo le, Ngerewuru ká ba Nzoḅ Huo Law Nzoḅ na, ka huo law buru báy vika Tite ká yji a ví zinj buru. ⁷ Ba vika be ku hoy ya, roo le, bay law-ε ká ì huo ká'a ví lo soroke ha buru laa. Ka baa mii, kòn kókò mì ba kji na daa rì lok lok ndaw, í daa síe bamba bay tul kḗaya baarì ndaw, ròḡ í mbi sùo-rì ba nzoḅ fal ḡḡaḡ bi bay yaḗḗa tul-i ndaw pi. Sawke mini ze, timbede key na mì ḑòke bil suoriya mba taa pola ku rḡbay.

⁸ I kò, ze mbede ká mì daa pola ha rì na, daa ha rì dáake síe hoy kara, timbede key na, mì ker bayke mbāa. Titire ká mì laa mii, mbedeke daa ha rì daa síe na, yoklò kér bay bi bamba, ⁹ roo le, timbede key na mì daa suoriya. Síe ká ì daa bay tul mbede bi na ku ze ha mì dáake suoriya na, munu ya, roo le, bay síe ká ì daa na, daa ha rì suo kér bay baarì a í súoke nduo ped baarì. Be ze, ba fe suoriya bi. Ba daa síe ká Ngerewuru hii

bayke a kie mii, báy faa mbede ká buru píeke ha rĩ na, buru daa fe seke ndii kara zĩn rĩ ya. ¹⁰ I kɔ, d́aa síe ká Ngerewuru mbi a d́aake ped na, daa ha nzoɔ súoke kér bay be a zĩnke pam, bo ba fe ká ti mbika kér bay ha nzoɔ ya. Roo ɛ, d́aa síe munu ká nzoɔ tukeleri key daa na, mboŋ hud mboŋ. ¹¹ D́aa síe ká Ngerewuru mbi a d́aake ped na, i kɔ lereke na i kɔ mbáa: mina ze timbede key i mbi sùo-rĩ bay léke faa bay key bay haŋa bay ka naa ka tul-rĩ ɛ! Mina ze i tunj fe kaaya na ngeren ɛ! Mina ze i daa hje bay tul lere fe kaayake na ɛ! Mina ze i daa kɔn kóko mĩ ba kji na ɛ! Mina ze i mbi sùo-rĩ bay d́aa law hiiya Ngerewuru na ɛ! Mina ze i uru kod hoy i daa bay bo tul nzoɔ fe d́aa kaaya na ɛ! Báy faa fe niri riw bele ká i daa na kie mii, i daa sùo-rĩ nduo bil fe kaayake na ku mbáa. ¹² Be ze, zadka mĩ daa mbede ha rĩ na, mĩ daa bay tul nzoɔ tud bay na ku ya ndaw, bay tul nzoɔ ká i tud nun-ɛ báy bay na ku ya ndaw, roo ɛ, mĩ daa bay haŋa rĩ kɔ sùo-rĩ sùo-rĩ ká pol Ngerewuru mii, mina ze i mbi sùo-rĩ i do fal buru ɛ! ¹³ Be ze, báy faa fe d́aa kere baarĩ na, i hũoke law buru bamba tasiri.

Ba law buru ká i daa ha ni huo hoy ya, roo ɛ, zadka buru kɔ Tite ká do bil suoriya bay tul law-ɛ ká i huo na, sùo buru kara yji a rii buru bamba tasiri robay. ¹⁴ Be mini ze, písi ká mĩ písi rĩ ká nun Tite pola na, baarĩ hoy kara i daa sahoj bo nun-i ya. A munu ká buru baa sùo bay ha rĩ banɔ na, law kere ká i daa zĩn Tite na kie mii, mĩ písi rĩ báy faake! ¹⁵ Zadka Tite na ker se tul

mgbaka ká ì mgba ni ba sùo-rì báy h̄j̄e nd̄aw, sùo toko nd̄aw, rɔɔ báy vu mbom ká ì d̄aa bo tul-e na, ka ȳji a hii bay baarì bamba rɔbay. ¹⁶ Bi na, suoriya mbaa bil law-i bay law-i ká mì d̄aa bo tul-rì ká tul ferì riw bele na.

8

Bay ká se tul fe haɲa ini

¹ Ȳ-iri, buru hii bay haɲa rì kɔ law kere ká Ngerewuru d̄aa zinj nzoɔ mbika lawri ká i mbu tul k̄i báy zadri bod bod ká kud̄u zad ká Maseduwan na. ² Fe líe lawri bod bod t̄ji tul-ri ha ri d̄o bil kóko seke fe, roo le, suoriya bari kal tul zad. Ze i ba kuku nzoɔ hoy kara, i mgba ini í kíeke law-ri ká d̄o puluk. ³ M̄i baa ha rì, i uru báy law hiiya bari k̄i í h̄a fe maa báy zad fe ká d̄o nduo-ri, a í ȳji í h̄a kal tul hurusuo-ri rɔbay. Bi sùo-i na, mì ba nzoɔ bay nasike. ⁴ I kod̄ buru nḡji bamba tasiri bay haɲa buru ha ri faa bo, ha ri mbu fe na nd̄aw, bay píeke h̄a nzoɔ mbika lawri ká Zuzalem na. ⁵ Bari na, i d̄aa feke í kálke zad̄e ká buru ker na pavbad̄, bay j̄i le, i mbi sùo-ri pola h̄a Ngerembay, fale rɔɔ, i mbi sùo-ri h̄a buru báy faa law hiiya Ngerewuru báy.

⁶ Be mini ze, buru kod̄ Tite bay haɲa ni ka se luo-rì, a mbu fe ká'a tii ped̄ke pola na a órɔke bie ped̄ law kere na. ⁷ Baarì na, ì d̄aa ferì nḡi-nḡji báy kere. I nḡoɲ ká bil mbika law nd̄aw, ì d̄o báy mbii bay nd̄aw, fe kóko nd̄aw, ndúo kiyaw kiyaw ká bil ped̄ Ngerewuru nd̄aw, rɔɔ law ini ká ì d̄óke bay tul buru nd̄aw pi. Ze munu hoy

kara, buru hii bay haņa rĩ kie sũo-rĩ ba nzob law kereri ká puluk na ndaw.

⁸ Ba nzaa-i ze mĩ mbi ha rĩ ya, roo Ƽ, mĩ lo soro fe dƵaa kere nzob hawri ze ha rĩ, bay haņa baarĩ kara ì kíkƵe tusue law ini ká dƵo bil law-rĩ na. ⁹ Baarĩ na, ì kƵo law kere Nęerembay naari Zezu *Krisi na kƵo: be ká'a kaw bil ndadĩ badak na, ka dƵaa sũo-Ƶ ba nzob kũku bay tul-rĩ, bay haņa bo báy faa kũku be na ì zĩņke fe kereri.

¹⁰ Timbede key na, mĩ haņa rĩ kér bay bi: ped fe mbũ ká ì tii sawke kíkƵe ro na, dƵo ndad bamba bay haņa rĩ séke nun-rĩ ba pola, bay Ƶi Ƽ, baarĩ na ì ba titire nzobri ká ì dƵaa pedke, a í ba titire nzobri ká i mbi sũo-ri báy zadƵe í dƵaake. ¹¹ Munu zu Ƽ, ì dƵaa ped fe mbũ key na ba pola a í óroke bie. I mbi sũo-rĩ báy zadƵe munu ká ì mbi nzaa-rĩ ká dĩ í dƵaake ped báy fe ká dƵo nduo-rĩ hƵ ni ka wuo nzaa sũre báy kere. ¹² Ì kƵo, zadka nzob uru báy law hiiya be, rƵo a mbi fe hƵ Nęerewuru Ƽ, Nęerewuru yaa feke na báy kere, a kóke fe ká nzobke dƵoke na bo, ka sƵd ni bay tul fe ká ti nduo-Ƶ ya na ya.

¹³ Ba fe ká ì ti fƵa fe baarĩ í hƵ nzob kũkuri, a í pƵņ sũo-rĩ kaw ba síe ya, roo Ƽ, buru baa munu bay haņa nzob mbika lawri sƵ kƵi ba lie ba lew, a bo hƵ law-ri ka maa kƵi. ¹⁴ Timbede key na, ì kaw bil ndadĩ a í maa bay sóko nzobri ká i se síe fe. Be ndaw rƵo, nam ká fe ti nduo-rĩ ya, rƵo bari ze i kaw bil ndadĩ Ƽ, i máa bay sóko rĩ báy. Be munu rƵo, law-rĩ a máa kƵi báy, ¹⁵ munu ká i dƵaa dƵo bil mbede Nęerewuru mii:

Sakra nzobri ká i vaa fƵa fe sũm na,

nzofri ká i faa ηgji bamba na, fe sɔmke kal
tul-ri ya,
a bari ká i faa ηgji ya na, fe sɔmke na puo ri
ya*.

Tite mbi sùo-ε bay sókɔ ped fe mbú ká Korɛte

¹⁶ Taambɔl ha Ngerewuru ká daa ha kɛr bay
ndúɔ kiyaw kiyaw do bil law Tite bay tul-ri,
munu ká buru ndaw. ¹⁷ Zadka buru vbi ni bay
haɲa ni se luo-ri na, ka yaa bayke. Ba be nu
ku hoy ya, roo le, ka uru báy law hiiya be kɛ a
mbi nzi-ε bay séke luo-ri. ¹⁸ Buru pie yu buru
mbiw ha ni se zɛn ni ndaw. Yu buruke ku na
nzof mbika lawri ká i mbu tul kɛ báy zadri bod
bod riw bele na, i pisi ni bay tul ped káa Bay
Kere ká'a daa. ¹⁹ Robay, nzof mbika lawri na, i
naa ni bay haɲa ni su buru báy faa varu buru na,
bay óroke ped law kere ká puluk na ha ni ka ba fe
riɲ dika Ngerembay ndaw, bay kieke nzofri ká
Zuruzalem law hiiya buru ká bay sókɔke nzof
hawri ndaw pi. ²⁰ Buru daa munu bay haɲa
nzof mbiw kara, ka baa bay kaaya se tul buru
bay tul bawda lari ká i mbu í pɔn zuo nduo buru
na ya. ²¹ Buru nzaa faa ká bay daa pedke báy
zadɛ ká nun Ngerembay ndaw, ká nun nzofri
hoy kara ndaw pi.

²² Buru pie nzof kɛ mbiw ká ba yu buru na
robay ha ni se zɛn bari ká sidɛ ku ndaw. Ba nzof
ká buru bekle ni faa bal ηgɛ-ηgɛ ká bil pedri
bod bod, le, ka nduo ká dɛ kiyaw kiyaw banɲuɔ.
Timbedɛ kara ka nduo kal taa pola ku robay bay

* **8:15** 8.15 Tji kɛle 16.18.

tul law-ε ká'a ɔ́aa bo tul-rì bamba tasiri na. ²³ A bay ká se tul Tite laa ε, ka ba baw sed bi a ɔ́aa ped zinj mǐ bay tul-rì. A yu buru hawri ká i su ni na ku laa ε, i ba led nzaaped nzoɔ mbika lawri ká i mbu tul kǐ bay zadri bod bod ká ped ɔ́aa bari ɔ́aa rin ɔ́ika bo tul *Krisi. ²⁴ Munu zu ε, zadka i tji tul-rì ε, ì kǐe ri mii, ì ko ri ba nzoɔ nun-rì ba tusue, bay haɲa bo nzoɔ mbika lawri ká i mbu tul kǐ bod bod ká luo-rì na, i ko ta-taɲ ndaw mii, ndáka giri buru ká bay tul-rì na ka ɔ́o ba bay baylu ya.

9

Fe mbú ká bay tul nzoɔ kukuri ká Zuruzalem

¹ A bay ká se tul lari ká bay sókoke nzoɔ mbika lawri ká kuɔu zad ká Zude na, ba fe ká mǐ ti ɔ́aa mbede kǐ ha rǐ mbáa. ² Tusueke ε, mǐ ko law hiiya baarǐ ndaw, a mí nda giri sùo-i bay tul-rì ká luo nzoɔri ká kuɔu zad ká Maseduwan ndaw mii: «Ba kǐe hoy nzoɔ mbika lawri ká kuɔu zad ká Akayi na, i mbu lari a í ɔ́o ɔ́i ya bay sókoke yu bari ká kuɔu zad ká Zude.» Sùo-rǐ ká nduo kiyaw kiyaw ká tul fe haɲa ini ku na, ɔ́aa wɔra bo bil law ruo nzoɔri ká sakra bari ku na bamba tasiri. ³ Be ze, mǐ pieke yu-iri se luo-rǐ, a mí hii bay haɲa rǐ mgba saw larike na, ka ɔ́o ɔ́o munu ká mǐ baa ha nzoɔri ká kuɔu zad ká Maseduwan pola na, bay haɲa ndáka giri bi ká bay tul-rì na ka ba bay baylu ya. ⁴ A ze bo, munu ya roo, zadka nzoɔ mbika lawri ká kuɔu zad ká Maseduwan na i se zinj mǐ ká luo-rǐ, roo i vaa zinj fe mbú na maa kǐ ya koɔ ε, a bá sahoɔ buru bamba tasiri, a taa

baari ɛ, ba fe baá bayke mbáa ro! ⁵ Be ze, mĩ ker mí baa mii, do ndad bamba bay haɲa mĩ pie yu-iri na se luo-rĩ pola, bay haɲa ri leke faa fe mbú na, munu ká ì waa bayke. Mi hii bay haɲa rĩ mɓba saw fe mbú na doɗ ndaw roo mi se báy, a bo haɲ ni ka do ta-taɲ ba fe haɲa ini ká uru saa bil wara lawri kɪ bo, nzob ka soɗ rĩ soɗ ká dɪ ya.

⁶ I kér í ko! Nzob ká ru fe ndji ɛ, a zín parake ndji; a nzob ká ru fe ngi-ngji laa ɛ, a zín ngi-ngji laa. ⁷ Munu zu ɛ, ndad bay haɲa nzob haɲ haɲ ɛ, ka haɲ munu ká law-ε hii. Ka'a haɲa báy kér bay ya ndaw, nzob ti soɗ ni soɗ ya ndaw, bay ji ɛ, Ngerewuru hii nzob ká mbi fe a haɲ báy suoriya. ⁸ I ko, Ngerewuru na do báy hurusuo ká bay haɲa rĩ fe kereri bod bod bedek bedek bay haɲa bo, ì do báy ferri riw bele ká ì se sieke banɔo na ndaw, roo bie ferri ká wuruk wuruk ká bay mbika bay dáake ped kereri riw bele na ndaw, ⁹ munu ká mbede Ngerewuru baa mii: Nzob ká law-ε taɲ puluk na,

ka haɲ fe pŷy pŷy haɲ nzob kukuri.

Law kere be na do banɔo kpadara*.

¹⁰ Tusueke ɛ, Ngerewuru ká ba nzob haɲa mjiiri haɲ nzob pay, roo fe sum ká bay haɲa ni ka hólke sũo-ε ndaw na, a haɲa rĩ mjiiri ferri riw bele ká ì se sieke na, roo a daa haɲ fe payke ngon ba pola pola bay haɲa bo báy faa fe haɲa law kere baari ká puluk na, lereke ka do dɪ ukpak ukpak. ¹¹ I doko báy ferri bedek bedek riw bele bay haɲa bo, báy faa fe haɲa baari na ì kieke law kere baari ká

* 9:9 9.9 Simri 112.9.

puluk na ha nzobri ko, a ha ruo nzobri ka i zin fe bay faa buru na, i daake taambol ha Ngerewuru.

¹² I ko, ped fe mbu ka i daa na, ba fe ka bay sokoke zob mbika lawri ka i kaw bil sie ka Zuruzalem hoy ya, roo le, ka'a daa ha zobri ngii bamba daake taambol ha Ngerewuru. ¹³ Bay faa ped fe mbu baari na, i kieke tusue mbika suo-ri, ha bari zob mbika lawri na i pisi Ngerewuru bay tul vu mbom ka i daa bo tul Bay Kere *Krisi, a i pisi ri bay tul law-ri ka do puluk ha ri lekeke feziha baari ha ri, bay zob hawri riw bele. ¹⁴ Robay, i koko ri ba zob nun-ri, a i daa nzaa bay kere bamba bay tul-ri, bay tul bawda law kere ka Ngerewuru daa zin ri. ¹⁵ Taambol ha Ngerewuru bay tul bawda fe haɲa ini be ka mba kija fal-e!

10

Nzobri ka i di suo-ri ba zob nday nzaapedri

¹ Nzob haneri baa mii, zadka mi do sakra baari na, mi se yudufu, a zadka mi do zad ki roo mi pie bay mbede ha ri ro le, mi baa bay ngon bamba ka di bay. Roo le, ba bi Pol ki suo-i ze mi kod ri bay rin Zezu *Krisi be ka'a se yudufu na, ² i daa i suru tigbaa-i bay haɲa mi yiw ri bay nam ka mi seke luo-ri bay koko ri na ya. Zob haneri daa bay gor hoy bo tul-i mii, bi na mi daa ped Ngerembay faa mbijw munu ka zobri ka tusiri key. ³ Tusueke le, buru ba zobri ka tusiri key, roo le, buru ru-ruy munu ka zobri ka tusiri key ya. ⁴ Fe remri ka buru ruke ruy na, uru saa tusiri key ya, roo le, uru saa luo Ngerewuru. Ba

fe remri ká hurusuo-ri maa bay bíeke hurusuo nzoḅ tul nḡani Nḡerewururi. Buru d́aa nzaa kúf bay baylu nzoḅri na gbú, ⁵ buru b́ie hurusuo ferì riw bele ká i nda giri sùo-ri í híyẹnke faa tuuka Nḡerewuru ndaw, rɔɔ buru baa bayri ká suo kér bay nzoḅri ha rì d́aa vu mbom bo tul Krisi ndaw pi. ⁶ Zadka d́aa vu mbom baarì na d́o báy zadε nzedεm lε, buru d́o d́i ya bay d́aa bay bo tul wád bol kusolri riw bele.

⁷ Baarì na ì kɔ fal ferì ká kele hoy! Zadka nzoḅ ker ká bil law-ε a kị mii, b́eri ba taa Krisi lε, ka kɔ báy kere ndaw rɔ! Buru na buru ba taa Krisi ndaw. ⁸ Ze m̀i nda na giri sùo-i maa fe ndji bay tul hurusuo ká Nḡerembay h́a m̀i na kara sahoike sε m̀i ya, bay jì lε, hurusuoke ku na d́o bay haṅa rì nḡónke ká bil mbika law ba pola pola bo, bay bíeke r̀i b́ie ya. ⁹ M̀i hii bay haṅa r̀i kɔ m̀i ba nzoḅ d́aa mbede bay d́aake h́e bo bil law-r̀i ya. ¹⁰ Ba tusue kị, nzoḅ haṅeri t̀jiri m̀i í baa mii: «Pol na, zadka'a d́aa mbede a píeke h́a buru lε, ka baa bay nḡónke nḡónke ze d́o d́i h́a buru, a ze bo, zadka'a ví d́o sakra buru lε, ka ba fe ya ndaw, a bay b́aa be kara huo d́eṅ d́eṅ ndaw pi.» ¹¹ Nzoḅ ká baa bay munu ku na, ka kɔ báy kere ndaw rɔ! Ferì ká m̀i baa bayke d́o bil mbede ha r̀i ku na, zadka m̀i se luo-r̀i lε, m̀i d́aa feke báy zadε munu ká m̀i b́aake ku na!

¹² Ba tusue, bari nzoḅ haṅeri ká i d́i sùo-ri ba nzoḅ luyeri na, buru ti úru bay d́aa kpere zìṅ ri ya ndaw, buru ti mgbaka sùo buru bay líeke taa bari ya ndaw pi. Bari sùo-ri kị hoy ze, i kɔ sùo-ri ba nzoḅ luye, a í mgbá sùo-ri í líeke sùo-ri sùo-ri

kɛ hoy. Bari na, i ba kòkò nzoɓ! ¹³ Buru ɛ, buru ti ndáka giri sùo buru ha ni kal tul hyurusuo buru munu ká nzoɓ haɓeri ya. Buru nda giri sùo buru kɛ hoy ká bil ped ká Ngerewuru daa zuo nduo buru. Be ze, ha buru séke kpuru tji luo-rì. ¹⁴ A ze sed ká buru se luo-rì na ku kara, ba wad faa tabelem zad ped buru na ya, bay ji ɛ, buru kɛ ze buru ba titire nzoɓri ká buru se luo-rì buru ka-káa Bay Kere ká se tul Krisi na ha rì. ¹⁵ Munu zu ɛ, buru nda giri sùo buru se tul pedri ká nzoɓ kɛri daa na ya. Roo ɛ, buru daa law buru te nzokdo búru hii bay haɓa mbika law baarì na, ka ngoɗ ba pola pola ndaw, ped ká buru daa ká sakra baarì na ka se ba pola pola ndaw, a búru wadke tul faa tabelem ká Ngerewuru tuu ha buru na ya. ¹⁶ Be ndaw roo, buru zinj faa ká bay vaa ka-káa Bay Kere ha nzoɓri ká i kaw tusiriri ká do di di zinj rì na, taɗ ndáka giri sùo buru ká tul ped ká nzoɓ kɛri daa ká zad ped bari na ya.

¹⁷ I daa do bil mbede Ngerewuru mii:
«Nzoɓ ká hii bay ndáka giri sùo-ɛ ɛ,

ka nda giri bay tul fe ká Ngerembay daa*.»

¹⁸ Tusueke ɛ, nzoɓ ká Ngerewuru ko ni ba nzoɓ kere na, ba be ká di sùo-ɛ ba nzoɓ luye ya, roo ɛ, ba be ká Ngerembay baa nasi bay be bay kere.

11

Pol ba tusue nzoɓ ndáy nzaaped Krisi

¹ Mi vbi rì bay haɓa rì iki law-rì í laa bay mbúo bi ká mi báa ndji key. Kóf ngoo, ì iki law-rì ká

* **10:17** 10.17 Zeremi 9.23; 1 Kɔ 1.31.

tul-i í laa. ² Baarì na, mì kɔ rì ɓa nzob nun-i, mí ɗaa sere ɓamba tasiri bay tul-rì; ɓa ɗaa sere ká uru saa luɔ Ngerewuru, bay ji ɛ, mì hii bay haɗa rì ɗo ɓáy zadɛ nzedɛm bay tul *Krisi, munu ɓa máy tikɗi ká kɔɔ sùo-ɛ, a ɗo ɓáy zadɛ nzedɛm bay tul nzob mbana be kị huɔ-ɛ. ³ A roo ɛ, mì ɗaa hịe bay nzob haɗeri ká i ví búmra kér bay ɓaarì, ha law-rì ká *taɗ kad kad ká ì ɗaa ɓo tul Krisi ɓa tusue na, ì pɔɗ faa mbịw munu ká *Ev pɔɗke sùo-ɛ ha sɔy ula ni ha nì rɔw faa Ngerewuru na*. ⁴ Mì ɗaa hịe, bay ji ɛ, ɓaarì na, zadka nzob haɗe ví kie rì bay ká se tul Zezu ká ɗo ɓoɗ ɓáy hay ká ɓuru kie rì na ɛ, ì yaa bayke munu mgbum hoy! Robay, zadka nzob haɗe ví ɓaa bay ká se tul tem ká ɗo ɓoɗ ɓáy Tem Ngerewuru, mase nzobke ví ka-káa bay kị ká ɗo ɓoɗ ɓáy káa Bay Kere ká ɓuru kaa ha rì na ɛ, ì yaa bayke munu mgbum hoy ndaw!

⁵ Fe ká mì ngaa mí kɔ laa ɛ, ɓari nzobri ká i ɗi sùo-ri ɓa nzob ndáy nzaaped luyeri ku na, fe mbịw ká i kɔ mba mì mba na tiya. ⁶ Ze mì ɓa na nzob nzaa ráa bay ya hoy kara, fe ká mì ɓaa bayke na, mì kɔ sawke kɔ! Ba fe ká ɓuru kie rì ta-taɗ faa ɓal ngi-ngji ɓáy zadri riw bele.

⁷ Zadka mì ɗo ka-káa Bay Kere Ngerewuru ha rì na, mì ɗaa pedke na hoy hoy taɗ yaɗa fe saa nduo-rì. Mì ɗaa munu mí ɗiɗke tul-i bay haɗa rì víke ɓa nzob taa Ngerewuru. A waa, fe ká mì ɗaa ku na ɓa fe ɗaa kaaya zu ɛ woo? ⁸ Ped ká mì ɗaa na, nzob mbika lawri ká puo kịri ze i púo mì

* **11:3** 11.3 Tiika saw fe 3.1-13.

fe tunduoke ha m̀i d́aaake ped hɔy hɔy bay tul-r̀i. M̀i daa ha ri vi ba nzob kukuri bay haɲa m̀i so r̀i. ⁹ Zadka m̀i do luo-r̀i na m̀i se sie feri, roo le, m̀i ba soba nzob mbjw ya, bay ji le, yu bururi ká i uru ká kuɖu zad ká Maseduwɔn í vi na, i vi báy feri ká m̀i se sieke. Ká bil feri riw bele na, m̀i mgbá s̀uò-i ɲɔɔ-ɲɔɔɲ bay doko ba soba baar̀i ya. Ze m̀i d́aa munu ba pola roɔbay. ¹⁰ Báy faa tusue bay Kriɪ ká do bil law-i na, m̀i baa ta-taɲ mii: nzob mbjw ti haa m̀i faa ndáka giri s̀uò-i bay tul ped káa Bay Kere ká m̀i d́aa hɔy hɔy ká kuɖu zad ká Akayi riw bele na ya. ¹¹ Wɔa, bay jike ze m̀i báake munu le? Mase, bay báa mii, m̀i hii bay baar̀i ya na le? Ngerewuru le ko ta-taɲ, m̀i ko r̀i ba nzob nun-i.

¹² Fe ká m̀i d́aa na, m̀i d́aa munu ba pola roɔbay, bay haɲa bari ká i baa mii, ped d́aa búru k̲iri maa k̲i ku na, i ti z̲iɲ mbii bay nd̲ji ká bay ndáke giri s̀uò-ri ya. ¹³ Bari nzobkeri ku na, i ba nzob ndáy nzaaped taa tusuekeri ya, í ula nzobri í fere s̀uò-ri ba nzob ndáy nzaaped Kriɪ. ¹⁴ Fe d́aa bari ku na tuku nzob mbjw ya, bay ji le, *Satan s̀uò-ε hɔy kara fere s̀uò-ε ba led nzaaped ká nulue ba zad taɲa. ¹⁵ Be mini ze, nzob ped ɲgeretendayari ká i fere s̀uò-ri ba tusue nzob ped Ngerewuru na kara, tuku nzob mbjw mbáa ndaw. J̲roke le, i z̲iɲ fe ká'a máa báy zad fe d́aa bari na báy.

Pol ko seke feri bod bod bay tul Kriɪ

¹⁶ M̀i kay mí baa na roɔbay: ndad bay haɲa nzob mbjw kara ka ko m̀i ba k̀oko nzob ya. Mase

zadka ì kò mǐ ba kòkò nzob laa ɛ, ì mgba mǐ ba sùo-rì bay haɲa bo, bi hoy kara, mi nda giri sùo-i ndji ndaw. ¹⁷ Ba tusue, bay ká mǐ b́aa timbede key na, ba bay ká rii law Ngerembay ya, roo ɛ, ká bil fe niri ká mǐ nda giri sùo-i ká dǐ key na, mǐ baa bay munu rii fe ká mǐ ba kòkò nzob. ¹⁸ Munu ká nzobri ngji bamba nda giri sùo-ri bay tul feri ká ba taa tusiri key na, bi kara mǐ ndáka giri sùo-i ndaw. ¹⁹ Baarì ká ì dǐ sùo-rì ba nzob nun nzemri na, ì iki law-rì ká tul kòkò nzobri mgbum ɛ woo! ²⁰ Bari ká i dara rǐ ba koy, mase i sù rǐ báy sere, mase i bukru rǐ, mase i kò rǐ nzekru a í nda hala nun-rǐ hoy kara, be nu ku ndaw roo, ì iki law-rì ká dǐ báy! ²¹ Buru na ɛ, feri key na hurusuo buru maa bay d́aa munu ya. Sahoy b́aake se mǐ bamba!

A ɛ, fe ká nzobri nda giri sùo-ri ká dǐ ku na, bi hoy kara mǐ maa bay ndáka giri sùo-i ká dǐ munu ndaw. Be ni key na, mǐ baa rii fe ká mǐ tji kòkò nzob laa ro! ²² Waa, i ba *Eborori ɛ? Bi kara mǐ ba Eboro ndaw. Waa, i ba led Izarayelri ɛ? Bi kara mǐ ba led *Izarayel ndaw. Waa, i ba vu bulu *Abaraham ɛ? Bi kara mǐ ba vu bulu Abaraham ndaw. ²³ Waa, i ba nzob ped *Krisi ɛ? (Nda-ndad! Timbede key na, mǐ b́aa bay rii nzob ká tul-e fe-ferɛ kǐ ro!) Bi na, mǐ mba ri pavbad robay. Mi daa ped mba ri a mí taa ká dǐ pɔɔ pɔɔ, nzobri mgba mǐ bo hul sal kal ri ndaw, i ndaka mǐ faa bal ngji bamba kal ri ndaw, roo mí do bil hud faa bal ngji-ngji ndaw pi. ²⁴ Saw biri ká i ba Zibri na, i mgba mǐ faa bal ba ndebe, a í ndaka mǐ nduo sín say p̄are tɔnɔ mbjw mbjw faa

bal ba ndebe. ²⁵ Dɔmɔyri ká Rɔm i zɔɔf mǐ báy habla faa bal ba say, nzoɓri vbuku mǐ báy tisaw faa bal ba mɓiw bay ika mǐ, hul tumbii rinj mǐ faa bal ba say ndaw, rɔɔ, mí naa bil maambii nam mɓiw sunj mɓiw ndaw pi. ²⁶ Báy faa varu biri ká mǐ se baŋguɔ na, mǐ tji ká bil hud ká bil mbiiri ká yaa zad ndaw, mǐ tji saa nduo dɔmbirimri ndaw, saa nduo saw biri ká i ba Zibri ndaw, ká nduo nzoɓri ká i ba Zib ya ndaw pi. Mǐ kɔ seke fe ká bil ngerɛpuori ndaw, ká bil law korri ndaw, ká bil maambiiri ndaw, rɔɔ, mí tji saa nduo nzoɓri ká i dǐ sùo-ri ba yu-iri ndaw pi. ²⁷ Mǐ daa sùo-i taa tom mí daa pedri ká nɔnɔ bamba tasiri, a mí taa ká dǐ pɔɔɔ pɔɔɔ, faa bal nɔnɔ-nɔnɔ nam mɔba nun-i ya ndaw, kɔn báy kɔn mbii kara í mǐ ndaw, faa bal nɔnɔ-nɔnɔ fe sunj maa law-i ya ndaw, a mí kɔ seke fe ted, rɔɔ gari kara puo mǐ ndaw pi. ²⁸ Bie feri ká tɔn na mba kɔnɔ hɔy ro! Roo ɛ, fe ká law-i mɔba dǐ ha mǐ na-nam ya nam báy nam na, bay tul nzoɓ mbika lawri riw bele ká mǐ ɛ sùo-i bay tul-ri. ²⁹ Zadka hurusuo nzoɓ yji fal ɛ, bi hɔy kara mǐ do riɩ fe ká hurusuo-i yji fal ndaw, a zadka nzoɓ lie bo bil feyaa ɛ, law-i nze mɔbuk mɔbuk bay tul-e.

³⁰ Ze bo, ba fe ká bay ndáka giri sùo-i ɛ, mǐ ndáka giri sùo-i bay tul hurusuo-i ká tiya na.

³¹ Ngerɛwuru ká ba Baa Ngerɛmbay Zezu na, ka kɔ ndaw, mǐ kud bay ya. Ndad bay písi ni baŋguɔ kpadara! ³² Zadka mǐ do Damas kɔb báy na, nzoɓ réke tul puo ká daa ped ha Mbay Aretas na, ha nzoɓ yumri kɔrɔ faari bay mɔbaka mǐ.

³³ Roo ɛ, yu-iri ká ngerɛpuoke na daa mǐ kaw

bil buɖu, rɔɔ í ha mǐ tji báy nun kòkò dudu, a í ɖírake mǐ báy sal bo fal-ε†. Be mini ze, mǐ tjiike saa nduo-ri ha ri mgba mǐ ya ɲgǔy.

12

Ngerewuru ha Pol ko ferì ká nulue

¹ Bi na, ze ndáka giri ndad na ya hoy kara, do nun hanja mǐ nda giri sùo-i. Timbede key na mǐ loko soro ferì ká Ngerembay ha mǐ ko báy lom, rɔɔ báy ferì ká do zad muni ká'a mgbuda nun-i ká ɖi ha mǐ ko na, bo ha ri laa. ² Maa mbiimbam duo fale niɲ ro, mǐ ko nzob mbjw munu ká se fal Zezu *Krisi ká Ngerewuru mbi ni ha ni se nulue lew. Ka mbi ni báy kumnun, mase báy lom kara mǐ ko mbáa; Ngerewuru huo-ε hoy ze ko. ³ Ba tusue, mǐ ko le, nzobke ku na Ngerewuru mbi ni ha ni se zad káw ndadi ká luo-ε. Roo le, ka ha ni se báy lom, mase báy kumnun kara mǐ ko ya; Ngerewuru huo-ε hoy ze ko. ⁴ Ká zadε ku na, Ngerewuru ha nzobke laa bayri ká nzob maa bay ndáy ya, nzob mbjw kara do báy faa ká bay báa bayke ya ndaw. ⁵ Nzobke ku na, mǐ ndáka giri sùo-i bay tul-e, a bay bi hoy le, mǐ ti ndáka giri sùo-i ya, mase munu ya le, mǐ ndáka giri sùo-i bay tul hurusuo-i ká tiya. ⁶ A ze mǐ hii na bay ndáka giri sùo-i hoy kara, mǐ ti bá kòkò nzob ya, bay ji le, bi na, bay ká mǐ báa na ba sùo bay. Ze munu hoy kara, mǐ ti ndáka giri sùo-i ká ɖi ya, bay ji le, mǐ hii bay hanja nzobri ko mǐ ba hie zikiki bay tul ferì ká mǐ ndáke giri sùo-i na ya,

† **11:33** 11.33 Ped 9.24-25.

roo ɛ, i h̄ɛ m̄i bay tul fe d̄aa bi nd̄aw, b̄ay tusue bayri ká m̄i baa nd̄aw pi.

⁷ A fer̄i ká nulue ká m̄i kɔ na, Ngerewuru hii bay haɲa m̄i s̄ii s̄uò-i ká d̄i ya. Be ze, ka d̄aa sem bo s̄uò-i*, munu ba nzob̄ nzaaped̄ Satan bay haɲa ni ka d̄aa nun-i tuo síe, a bo haɲ mi z̄iɲ faa siika s̄uò-i ya. ⁸ M̄i kod̄ Ngerewuru faa bal ba say, bay haɲa ni ka naa sem ká d̄o s̄uò-i na ba fal, ⁹ roo ɛ, ka ȳiɲra b̄ay bay haɲ m̄i mii: «Law kere bi na maa bay sókɔ mù, bay ɲi ɛ, zadka h̄urusuo-ɔ tiya na nd̄aw rɔɔ, h̄urusuo-i tina s̄uò-ɛ kad̄ kad̄ ká d̄i b̄ay.» Be ze, m̄i hii bay nd̄aka giri s̄uò-i bay tul h̄urusuo-i ká tiya na, bay haɲa h̄urusuo Krisi ka pud̄ m̄i. ¹⁰ Be mini ze, m̄i d̄aa suoriya bay tul h̄urusuo-i ká tiya, mase t̄jiri ká nzobri t̄jiri m̄i, mase bil hud̄ ká m̄i d̄o d̄i, mase nzobri ká i d̄aa nun-i tuo síe, mase kókɔ seke fer̄i bod̄ bod̄ ká t̄ji tul-i bay tul Krisi na. Tusueke ɛ, zadka h̄urusuo-i tiya na, be nd̄aw rɔɔ, m̄i z̄iɲ h̄urusuo ba tusue b̄ay.

Pol rɛ s̄uò-ɛ bay tul nzob̄ mbika lawri ká Korɛte

¹¹ M̄i baa bay rīi fe ká m̄i t̄ji kòkɔ nzob̄. Baari ze ì suru m̄i haɲ m̄i d̄aa munu ku. Tusueke ɛ, ba baari ze ì bá nzob̄ yaɲaɲa tul-i! Ze m̄i ba na fe ya hoy kara, bari ká i d̄i s̄uò-ri ba nzob̄ nd̄ay nzaaped̄ luyeri na, fe mb̄jw ká i kɔ mba m̄i ká d̄i mba na tiya. ¹² Fer̄i ká kie mii, m̄i ba nzob̄

* **12:7** 12.7 B̄ay nzaa gerek ɛ, ba ngatukru ká d̄o bil naysuo Pol a yoklɔ ni baɲguɔ. Ruɔ nzob̄ haɲeri ker ì baa mii, ba sem ká d̄o bil naysuo-ɛ, roo ɛ, nzob̄ mb̄jw kara kɔ tánke ya.

ndáy nzaaped na, do keɛ gbay gbay báy ɔol bi ká sakra baarĩ. Mĩ sɔu law-i ká tul ped, mí ɔaa ferĩ ká mba kóko, báy fe sanri bod bod ndaw. ¹³ Waa, fe ji ze ba fe kere ká mĩ ɔaa ha nzoɔ mbika law hawri, roo mí ɔaa ha ri ya le woo? Fe mbjw ká mĩ ko le, mĩ vi ba soba baarĩ ya. Ze bo munu zu le, i nda buma ziŋ mĩ bay tul fe ɔaa bi na ku!

¹⁴ I ko, timbede key na, faa bal ba sayke ro mĩ do di ya bay seke luo-ri key, le, mĩ ti ba soba baarĩ mbjw ya. Bi na, káw báy kumnun baarĩ ze mĩ nzaa faake bo, mĩ se síe lari baarĩ ya. Ká ba tusuke le, ɛgereri ze i koro lari bay ɔaake fe ha vu bari, bo ba ledri ze i koro lari bay ɔaake fe ha ɛgereri ya. ¹⁵ A bi le, mĩ ɔoko báy suoriya bay faa ferĩ riw bele ká mĩ ɔoke, bay ɔaa sùo-i taa tom bay tul-ri bay sóke ri. Waa, bay kóko ká mĩ ko ri ba nzoɔ nun-i na ro ze, i yi i hii bay bi ya le?

¹⁶ Baarĩ na i ko ndaw, báy ɔol bi ká sakra baarĩ na, mĩ ba soba baarĩ ya. Roo le, nzoɔ haneri ker i baa mii, bi na mĩ mba báy law, ze mí do úla ri ku. ¹⁷ Waa, yu-iri ká mĩ pie ri se luo-ri na, i yaa fe saa nduo-ri le? ¹⁸ Mi kod Tite bay hanja ni ka se luo-ri, roɔbay mĩ pie yu buru ká i ko ni ko na se ziŋ ni. A ku na waa, i baá mii, Tite na ula ri a yaa fe saa nduo-ri le? Waa, nzaa nduo ped búru Tite, báy simsed búru ki na, maa ki ya le?

¹⁹ Ko ya le, ba ɔe hoy i ker ká bil law-ri mii, buru nzaa faa náa bay ká tul buru hoy. U-uu munu ya. Yu-iri ká mĩ ko ri ba nzoɔ nun-i, ká pol Ngerewuru na, buru baa bayri key na munu

ká *Krisi hii, buru baa baykeri riw bele ku na ha rĩ bay haņa rĩ ęęńke ká tul mbika law baari. ²⁰ Mi đaa hęe mı baa mii, ko ya ę, zadka mĩ tji luo-rĩ ę, mĩ ti zinj rĩ munu ká law-i hii na ya. Zadka đo munu zu ę, baari hõy kara, i kóko mĩ báy suoriya ya! Mi đaa hęe bay rođi, mase đaa sere, mase law fąa, mase kóko nun fe, mase tjiiri kji, mase rad kji, mase siika sũo, mase đaa fe nduo kji ká đo sakra baari ndaw pi. ²¹ Mi đaa hęe bay yji bi fal ká mĩ séke luo-rĩ na, Nęerewuru ka đaa sahoj bo nun-i bay tul-rĩ ha mĩ re-rew bay tul ruokeri ká i rji tul feyaa bari banęo, ká i hii bay pńj fal fe đaa ĩmri ya ndaw, đaa nun pieri ya ndaw, roo fe đaa gõb gõbkeri ya ndaw na.

13

Jro bie baka bay Pol báy soko be

¹ Ba faa bal ba sayke ro ze mĩ séke luo-rĩ vaw. Munu ká i đaa đo bil mbede Nęerewuru mii, bayri riw bele ká i léke na, i léke ká nun nzob bay nasikeri sidĩ mase sayri munu*! ² Zadka mĩ se luo-rĩ faa bal ba sidike na, nzobri ká i đaa feyaa na mĩ yiw ri ká đĩ. A timbede ká mĩ kaw zad kji ká mı đaa mbede ha rĩ key hõy kara, nzob fe đaa kaayari ká pola, báy nzob hawri riw bele ku na, mĩ kay mı baa ha ri na robay: faala kji ká mĩ tji luo-rĩ ę, mĩ ti vbe-vbem zinj nzob mbijw ya. ³ Baari na, i geđe bay kóko fe ká kie mii, ba *Krisi ze baa bay báy faa bi na, i kóko feke na kji! Krisi na ba nzob ká ęa đek đek ká bil ped

* **13:1** 13.1 I kji Kjiņa bol kusol ba sidike 19.15.

ká'a ɗaa ká sakra ɓaari na ya, roo le, ka tina hɔrusuo-ε kaɗ kaɗ ɓa keɓe. ⁴ Ba tusue ki, i ber ni ɗo tul puu say huɗ ɓay hɔrusuo-ε ká tiya na, a roo le, ka kaw ɓáy kumnun ɓáy faa hɔrusuo Ngerewuru. ɓáy faa zúo ziŋ ni na, buru hɔy kara hɔrusuo ɓuru tiya ndaw, a roo le, ɓáy faa ped ká buru ɗáa ká sakra ɓaari na, buru kieke ri káw ɓáy kumnun buru ká buru kaw ziŋ ni ɓáy faa hɔrusuo Ngerewuru na.

⁵ I békle bil law-ri ki sùo-ri í ko, waa, ì ɗaa law-ri ɓo tul Zezu Kisi ɓa tusue ki zu le? I ko ndaw, waa, Zezu Kisi ɗo bil law-ri ya le woo? Bo munu ya le, ì roko faake ro! ⁶ Roo le, bi na, mi ko Zezu ta-taŋ a mí ker mí ko le, ɓaari na, ì kóko mi ɓa tusue nzob ndáy nzaaped Kisi. ⁷ Buru kod Ngerewuru ɓay haŋa ri ɗaa fe kaaya mbiw ya. Buru na, buru ɗaa mini ɓay kieke sùo buru ɓa tusue nzob ped na, munu ya. Ze ì ko hɔrusuo buru maa na ya hɔy kara, buru hii ɓay kóko ri ká zad fe ɗáa kere, ɓay ji le, ⁸ buru na, buru maa ɓay ɗáa fe mbiw ká ɓay tɔŋke tusue ɓay Ngerewuru na ya, roo le, buru ɗaa fe ká ɓay tul tusue ɓay na. ⁹ Zafka hɔrusuo buru ngji ya, a ze ɓo, ɓaari ze hɔrusuo-ri ɗo ɗi ngi-ngji laa le, ɓa fe suoriya buru bamba tasiri. Be ze, buru kod Ngerewuru ɓay haŋa ri vi ɓa nzobri ká ì ɗo ɓáy zafe nzedem. ¹⁰ Ze, mi ɗo ɗi ɗi ziŋ ri hɔy kara, mi ɗaa mbede key na mí pieke pola ha ri, ɓay haŋa ɓo, zafka mi se luo-ri le, mi yiw ri ngo-ngoŋ ɓáy faa hɔrusuo ká Ngerembay ha mi na mbáa. Hɔrusuoke ku na, ɗo ɓay haŋa ri ngónke ká bil mbika law ɓa pola pola ɓo, ɗo ɓay bieke

rĩ biɛ ya.

¹¹ Yu-iri! Timbedɛ key na bay bi ɔ ro. I do báy suoriya, í mgbà sùo-rĩ ɲɔ-ɲɔɲ, a í se nun-rĩ ba pola. I daa wàra bo bil law kị, í hà kér bay baarĩ maa kị í káwke ɔkɛkɛ zín kị, ɛ, Ngerewuru nzoɔ law ini báy ɔkɛkɛ na a sád zín rĩ.

¹² I hii soko lik lik hà kị ba lie ba lew í mgbáke kị girik girik. Nzoɔ mbika lawri riw bele na i hii soko ha rĩ. ¹³ Ndad bay haɲa law huoke Ngerembay Zezu Krisi, báy law ini Ngerewuru báy hurusuo Tem Law Pie ká hà náa zúkeri kị na, ka sád zín rĩ riw bele!

Mbede sáka kuni fie
New Testament in Kuo

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kuo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

1bae8b8b-6141-55e9-b352-adf7a01da5f4